

خلأهای میان صفوف را پر کنید

مؤمنین با حضور در مسجد و صف بستن برای نماز جماعت، چینش و نظم اجتماعی را تمرین می‌کنند. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمودند: «سَدُّوا فُرَجَ الصَّفُوفِ»^۱ خلأهای میان صفوف را پر کنید. در نماز جماعت، مؤمنین با پر کردن خلأ بین صفها یاد می‌گیرند که در زندگی اجتماعی نیز با پر کردن فاصله‌ها میان خود، مانع رخنه دشمن شوند. همچنین در روایت دیگری فرمودند: «اِسْتَوُوا و لا تَخْتَلِفُوا؛ فَتَخْتَلِفُ قُلُوبُكُمْ»^۲ مرتب بایستید و پراکنده نباشید؛ زیرا [اگر مرتب نایستید و پراکنده باشید، دل‌های شما [نیز] پراکنده می‌شود. مسلمین در نماز جماعت تمرین می‌کنند تا آماده شوند که در زندگی اجتماعی، نظم اجتماعی را رعایت کنند و پراکنده نباشند. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمودند: «سَوُّوا صَفُوفَكُمْ و حاذُوا بَيْنَ مَنَاكِبِكُمْ لِيَأْتِيَ الشَّيْطَانُ»^۳ صفوف خود را مرتب کنید و شانه‌های خود را کنار هم قرار دهید تا شیطان بر شما مسلط نشود و [در میان شما رخنه نکند]. گویا شیطان در میان خلأها رخنه می‌کند و از میان این منافذ، میان مسلمین فاصله می‌اندازد. بالعکس در جایی که مسلمین خلأهای میان خود را پر کنند، ملائکه بر آنها درود می‌فرستند. حضرت علی علیه‌السلام فرمودند: «و اَتَمُّوا الصَّفُوفَ؛ فَإِنَّ اللَّهَ و ملائكته يَصَلُّونَ عَلَى الَّذِينَ يَتَمُّونَ الصَّفُوفَ»^۴ صفها را کامل کنید؛ زیرا خدا و ملائکه بر کسانی که صفها را تکمیل کنند درود می‌فرستند. گویی خلأها محل رخنه شیاطین هستند و پر کردن خلأهای اجتماعی موجب نزول برکات از سوی خدا و ملائکه هستند.

مسجد، محلی برای تمرین نظم و انضباط اجتماعی است. اسلام در زندگی اجتماعی از مؤمنین انتظار دارد در همه عرصه‌ها صفهایی مستحکم را تشکیل دهند تا دشمن نتواند در این صف و سد رخنه کند؛ «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُورٌ» (صف/ آیه ۴) جهاد با دشمنان فقط مخصوص عرصه نظامی نیست، بلکه همه عرصه‌ها را در بر می‌گیرد؛ همان طور که در جهاد نظامی خداوند دوست دارد مؤمنین را به صورت یک صف مستحکم ببیند، در عرصه‌های دیگر نیز چنین است. امروزه یکی از مهمترین عرصه‌های تهاجم دشمنان، عرصه اقتصادی است. در این عرصه نیز خداوند می‌خواهد که ما صفی مستحکم تشکیل دهیم؛ اگر در کالاهایی ما

^۱ بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۱۸

^۲ مجموعه ورام، ج ۲، ص ۲۶۶

^۳ بحار الانوار، ج ۳۲، ص ۴۶۶

^۴ تهذیب الاحکام، ج ۳، ص ۲۸۰

را تحریم نموده، صف مستحکمی تشکیل دهیم و آن را خود، تولید کنیم، به طور یکپارچه از آن کالا کمتر مصرف کنیم تا تحریم خنثی شود، به طور یکپارچه و منسجم دشمن را در کالاهای ضروری اش تحریم کنیم و ... این تمرین یکپارچگی و انسجام و استحکام در نماز جماعت انجام می شود.

در نماز جماعت تمرین می کنیم که در صفها رخنه ایجاد نشود تا در اجتماع نیز آمادگی داشته باشیم جلوی رخنه و نفوذ بیگانه را بگیریم. در مسجد تمرین هماهنگی در امور را انجام می دهیم تا در اجتماع نیز آمادگی هماهنگی را کسب کنیم.

پایان پیام/